

LAReS

Lowlands
Archaeological
Research
Service

Aanleg nieuwe trayvelden aan de Langstraat te Meerle (Hoogstraten).
Programma van Maatregelen

E.N.A. Heirbaut
A. Van den Wijngaert

Colofon

Titel: Aanleg nieuwe trayvelden aan de Langstraat te Meerle (Hoogstraten). Programma van Maatregelen.

Auteur: Elly N.A. Heirbaut & Amber Van den Wijngaert

Grafische illustraties/GIS: LAReS

Rapportnummer: LAReS-rapport 1219

Projectleider/veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut

Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: april '26

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: Uitsnede uit de kaart van Ferraris (1771-1778)

© LAReS bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

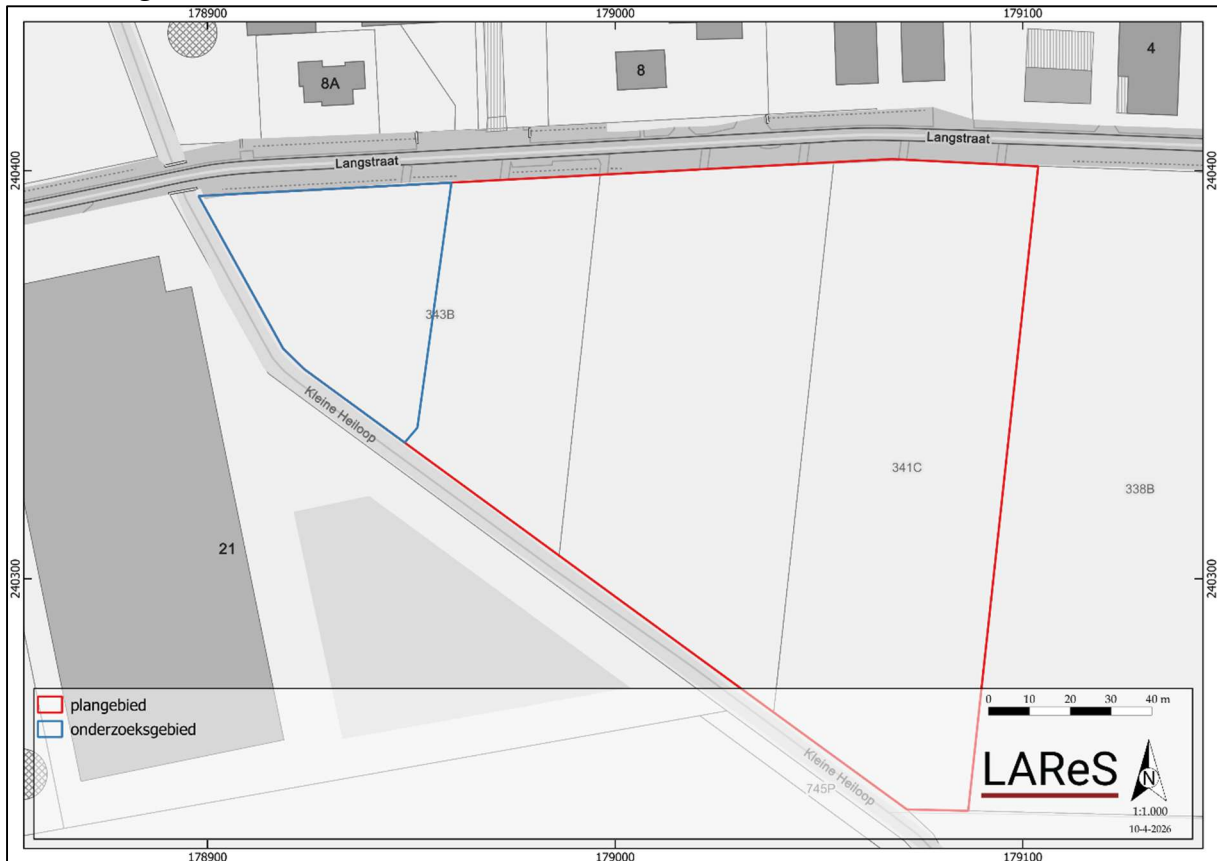
Deel II. Programma van Maatregelen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1. RANDVOORWAARDEN	4
1.2. TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	5
2. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	6
2.1. IMPACT VAN VROEGERE EN GEPLANDE WERKEN	6
2.2. POTENTIEBEPALING, KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL EN AANBEVELING	7
2.2.1. POTENTIEBEPALING	7
2.2.2. KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL	8
2.2.3. AANBEVELINGEN	9
LIJST VAN FIGUREN	10

1. Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Langstraat te Meerle (gemeente Hoogstraten, provincie Antwerpen). Het omvat drie percelen met een totale oppervlakte van 19.399 m². Binnen het terrein zijn momenteel een trayveld en een hemelwateropslag gelegen (Figuur 1). De opdrachtgever plant het bestaande trayveld en wadi te verwijderen en te vervangen.

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

1.1. Randvoorwaarden

nvt

1.2. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Langstraat, Meerle (Hoogstraten)	
Ligging	Langstraat 2-8, 2328 Meerle (Hoogstraten)	
Kadastrale gegevens	Meerle, 4 ^e afdeling, sectie C, percelen 341C, 342D en 343B.	
Bounding Box	X 178785.95768211925, 179310.01768211924	Y 240185.5287218543 240464.21758278142
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek	
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Amber Van den Wijngaert, LAReS	
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162	
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing	
Termijn	april '26	
Geplande ingreep	Vervanging van trayveld en wadi	
Totaal oppervlakte plangebied	ca. 19.399 m ²	
Oppervlakte werken	ca. 2.369,3 m ²	
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.	
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1	
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient omgegaan te worden.	
Thesaurus	Archeologienota, bureauonderzoek, vrijgave	

2. Conclusie en aanbevelingen

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op een ondergrond bestaande uit tertiaire zandige sedimenten. Tijdens de laatste ijstijd zijn hierop zandige en lemige sedimenten afgezet waarin een matig natte zandbodem met een duidelijke ijzer en/of humus B-horizont met een matig zand, zwaar zandleem of leem bijmenging, een matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B-horizont en een natte zandbodem zonder profiel is ontwikkeld. Het plangebied helt af in zuidwestelijke richting, van 12,2 m + TAW naar 11,4 m + TAW en grenst in het zuiden/zuidwesten aan de Kleine Heilooop (**onderzoeksvraag 3**).

Historisch gezien gaat de ontwikkeling van Meerle terug tot de middeleeuwen. Vondsten uit de directe omgeving van het plangebied wijzen eveneens op bewoning in die tijd. Vanuit de historische kaarten is gebleken dat het plangebied eerst in gebruik was als heidegebied en later pas onderhevig was aan agrarische activiteiten. Het plangebied zelf is grotendeels onbebouwd gebleven.

Vlak naast het huidige plangebied is in 2022 reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd door LAReS bv.¹ Uit dit landschappelijk bodemonderzoek is gebleken dat de plaggenbodem niet meer bewaard is. Bovendien is vastgesteld dat het AC-profiel telkens een 45 tot 60 cm dikke bouwvoor heeft. Met uitzondering van enkele baksteenbrokjes zijn geen archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmentjes of silex aangetroffen. Op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek kan vastgesteld worden dat er geen potentie is op het aantreffen van een mogelijke steentijdsite of sporensite op het in 2022 onderzochte westelijke deel van het terrein. Bijgevolg wordt er geen verder vooronderzoek in functie van steentijd geadviseerd. Ook het potentieel voor het treffen van een sporensite dient voor het grootste deel van het terrein bijgesteld te worden; daar waar tot op/in de tertiaire laag is afgegraven worden geen archeologische sporen meer verwacht. Verder is op de rest van het terrein een dikke bouwvoor vastgesteld van minstens 45 cm.

2.1. *Impact van vroegere en geplande werken*

De opdrachtgever plant het bestaande trayveld met bijhorende betonpaden te verwijderen en te vervangen door een nieuw trayveld met oost-west georiënteerde betonpaden. De 5 m zone langs de waterloop wordt gevrijwaard. Het nieuwe trayveld komt centraal en in het oosten van het terrein. De betonpaden zullen 2,25m breed zijn en om de 21,75m tot ca. 20 cm -mv aangelegd worden. De afwateringsbuizen komen hier onder te liggen (sleuven om deze in te leggen zijn maximaal 40 cm breed). De maximale bodemingreep bedraagt ca. 45 cm -mv.

In het westen van het terrein zal de bestaande wadi verwijderd worden alsook een container met technieken en een metalen watersilo. Op dezelfde locatie wordt een

---

¹ Heirbaut & Hagen 2020.

nieuwe wadi aangelegd van 3.381 m³ met een aardenwal en een kunststofdoek. De bodem van de wadi zal 2 m onder het maaiveld liggen. Via een knijpleiding op het waterbassin zal het overtollige hemelwater gebufferd worden en vervolgens gesproeid worden (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Als de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek uit 2022 in rekening worden gebracht, dan levert dit de volgende conclusie op:

- Het **westelijke deel van het plangebied**, waar de **wadi** wordt aangelegd, zal tot een diepte van 2 m -mv worden verstoord. Het landschappelijk booronderzoek heeft echter uitgewezen dat dit deel van het terrein reeds zwaar verstoord is. Onder een 45 cm dikke bouwvoor is een zeer dik pakket opgebrachte grond vastgesteld. Daaronder bevindt zich de tertiaire C-horizont. Dit betekent dat het archeologische niveau op dit deel van het terrein reeds volledig verdwenen is. Net als in 2022 kan dus opnieuw geconcludeerd worden dat er hier geen sprake is van een versturende impact op de bodem, en dient hier **geen verder onderzoek** uitgevoerd te worden.
- Het **oostelijke deel van het plangebied** zal gebruikt worden voor de aanleg van een **nieuw trayveld**. De maximale bodemingreep bedraagt 45 cm -mv, maar is uitsluitend beperkt tot de zones (lineaire tracés) van de afwateringsbuizen die onder de betonnen paden komen te liggen. In 2022 is vastgesteld dat het terrein ten oosten van het huidige plangebied gekenmerkt wordt door een AC-bodemopbouw. De dikte van de bouwvoor bedraagt gemiddeld 50-60 cm. Hierdoor zullen de geplande werken voor het leggen van de sleuven zich zo goed als volledig in de onderste zone van de A-horizont afspelen. Alle andere werken zullen in de top van de A-horizont gebeuren. Over het grootste deel van het terrein kan met andere woorden een buffer aangehouden worden van 30 tot 40 cm, wat ruim voldoende is om het onderliggende archeologische niveau te vrijwaren van impact. Dit kan met andere woorden in situ blijven. Alleen ter hoogte van de waterleidingen onder de betonpaden kan mogelijk lokaal een kleine verstoring ontstaan. Echter, gezien de breedte van de sleuven waarin deze leidingen worden gelegd, is maximaal 40 cm. Dit houdt in dat er hier ook **geen sprake is van impact** op de bodem of op een archeologisch niveau.

2.2. *Potentiebepaling, kennisvermeerderingspotentieel en aanbeveling*

2.2.1. *Potentiebepaling*

Het plangebied is gelegen op een uitloper van een zandrug op de overgang van een hoger naar een lagergelegen gebied. Het plangebied loopt af in zuidelijke en westelijke richting. Net ten westen van het plangebied stroomt een kleinere waterloop, namelijk de Kleine Heilooop. Een dergelijke situatie lijkt in eerste instantie aantrekkelijk voor de jagers-verzamelaars uit het paleo- en mesolithicum. Op basis van de bureaustudie wordt een middelhoge potentie vooropgesteld.

Het landschappelijk bodemonderzoek uit 2022 heeft echter aangetoond dat het terrein geen potentie voor steentijd meer heeft. Het plangebied vormt een geheel met de in 2022 onderzochte terreinen, met eenzelfde bodemgebruik. Dit betekent dat de

resultaten uit 2022 indicatief zijn voor de situatie binnen het plangebied, meer bepaald een verstoorde bodemopbouw zonder archeologisch niveau (weggegraven) in het westelijke deel en een AC-profiel in het oostelijke deel.

Vanaf het neolithicum wordt de landbouw geïntroduceerd. De aanwezigheid van vruchtbare zandgronden zijn hiervoor erg aantrekkelijk. In de omgeving van het plangebied zijn geen eenduidige resten uit het neolithicum, de protohistorie of de Romeinse tijd aangetroffen.

Ook hier geeft het landschappelijk bodemonderzoek uit 2022 meer inzicht. Wederom kan het westelijke deel van het terrein uitgesloten worden wat archeologische potentie betreft. Aangezien de A-horizont op een dik pakket verstoorde grond rust, die op zijn beurt de tertiaire C-horizont afdekt, is het archeologisch niveau hier volledig verdwenen. Voor het westelijke deel is er dus geen archeologische potentie op het treffen van een sporensite.

Voor het oostelijke deel van het huidige plangebied is dit echter anders. Hier is vastgesteld dat er op het terrein ten oosten sprake is van een AC-profiel en dat er dus met andere woorden nog wel een archeologisch niveau aanwezig is. Dit niveau bevindt zich op een diepte van 50-60 cm -mv. Hier is met andere woorden nog wel sprake van een middelhoge archeologische potentie.

Vanaf de nieuwe tijd is op basis van historische kaarten te zien dat het onderzoeksgebied onbebouwd was. Vanaf dan is er een lage kans op het aantreffen van archeologische resten. De kans is klein dat er structuren, sporen of andere resten onder het maaiveld zullen aangetroffen worden.

2.2.2. Kennisvermeerderingspotentieel

Er zijn voldoende argumenten om te stellen dat het plangebied zich in een archeologisch interessante zone bevindt, hoewel de huidige archeologische kennis toch nog als enigszins beperkt kan worden beschouwd (**onderzoeksvraag 5**). Anderzijds is gebleken dat, op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek, het volledige terrein geen potentie meer heeft op het treffen van een steentijdartefactensite. Voor deze periode is het kennisvermeerderingspotentieel dus nihil.

Voor sporensites ligt het iets anders. Het westelijke deel is sterk verstoord tot in de tertiaire C-horizont. Hierdoor kan voor dit terrein ook geconcludeerd worden dat het archeologisch niveau verdwenen is en dat er geen sprake is van kennisvermeerdering. Het oostelijke deel is minder sterk verstoord: het AC-profiel biedt nog wel de kans op het treffen van een sporensite, en vanuit dat oogpunt is het kennisvermeerderingspotentieel dus wel aanwezig. Echter, de diepte van de geplande werken is zodanig dat dit archeologische niveau niet geraakt zal worden. Er is een buffer van minstens 30-40 cm aanwezig. Alleen in de leidingensleuven zal dieper gegraven worden en kan het zijn dat de top van het archeologisch niveau lokaal geraakt wordt. Dit is echter niet over het hele terrein zo: doorgaans is er een 50-60 cm dikke A-horizont aanwezig wat er voor zorgt dat de sleuven in de bouwvoor gegraven worden. Mogelijk kan er hier en daar lokaal een minder dikke A-horizont aanwezig

zijn. Dit gegeven, samen met het feit dat het gaat om 40 cm brede sleuven die om de ca, 23 m zullen worden gegraven (onder de betonpaden), zorgt er voor dat ook voor dit project de kennisvermeerdering onbestaande is.

2.2.3. Aanbevelingen

Uit de bureaustudie blijkt dat de geplande werken geen impact zullen hebben op een onverstoorde bodem of op een archeologisch niveau. De archeologische potentie is voor een deel van het terrein onbestaande, en voor een ander deel middelhoog. In dat laatste gedeelte worden de werken echter niet diep uitgevoerd, waardoor er voldoende buffer is tussen het archeologisch niveau en de onderkant van de werken. Om die reden wordt geen verder onderzoek aanbevolen, en kan het terrein vrijgegeven worden voor het uitvoeren van de geplande werken.

Lijst van figuren

FIGUUR 1. KADASTERKAART MET AANDUIDING ONDERZOEKSGBIED.	4
--	---